

STATISTIKANÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

02.06.2026 nr 1-5/26/026

Algus kell 14.00, lõpp kell 16.00

Juhatas Urmet Lee

Protokollis Anneli Saarma

Protokoll koostatud 09.06.2026

Osa võtsid Raoul Lättemäe, Raivo Ruusalepp, Tarmo Luumann, Kadri Land, Marko Udras, Andrus Alber, Pille Lehis, Mari-Liis Jakobson

Puudusid Hede Sinisaar

Kutsutud

Tervise Arengu Instituudi tervisestatistika osakonna juhataja Jane Idavain

Eesti Panga statistikaosakonna juhataja Jaanus Kroon

Rahandusministeeriumi Halduspoliitika valdkonna halduspoliitika asekanstler Kaur Kajak

Statistikaameti peadirektori asetäitja andmeteenuste alal Reelika Leetmaa

Statistikaameti peadirektori asetäitja andmehalduse ja andmeteaduse alal Liina Osila

Statistikaameti partnerlussuhete juht Jaana Tael

Statistikaameti arendusosakonna juhataja Marre Karu

Koosoleku avas Urmet Lee. Kinnitati päevakord.

Päevakord

1. Andmevaldkonna ülevaade: andmekaitse ja privaatsus, andmete jagamine, uued andmeteenuused.
2. Tasulised andmeteenuused statistikaametis.
3. Ülevaade 2027.-2031. a statistikatööde programmi koostamise seisust, ettevalmistus nõukogu arvamuse koostamiseks.
4. Muud küsimused

1. Andmevaldkonna ülevaade: andmekaitse ja privaatsus, andmete jagamine, uued andmeteenuused.

Liina Osila andis ülevaate riigi andmepoliitika arengutest ja Statistikaameti rollist andmehalduse koordineerimisel. Järjest kasvab tähtsus avaliku sektori andmehalduse arendamisel, metaandmete korrastamisel, andmete kvaliteedi parandamisel ning tehisintellekti ja andmete taaskasutamisel. Andmehalduse hetkeseisu analüüsi tulemustel selgus, et avalikus sektoris on suurenenud strateegilise andmehalduse kasutamine ning Statistikaamet paistab silma kypse ja süsteemse andmehalduse praktikaga.

Liina Osila tutvustas ka olulisemaid õigusmuudatusi, sealhulgas isikuandmete kaitse seaduse ja avaliku teabe seaduse muudatusi, mille eesmärk on selgemalt reguleerida andmete kasutamist, analüüside tegemist ja turvaliste andmetöötluskeskkondade kasutamist. Kasvab tähelepanu andmete paremale taaskasutusele, privaatsust säilitavate tehnoloogiate kasutamisele ja andmepõhisele otsustamisele suunatud projektidele.

Arutelus tõstatati andmehalduse rahastamise, rollijaotuse ja pikaajalise jätkusuutlikkuse küsimused. Samuti arutleti Statistikaameti rolli üle riigi andmehalduse arendamisel ning toodi esile vajadus selgema

vastutuse, stabiilse rahastuse ja ühtsete põhimõtete järele andmete kasutamisel ja taaskasutamisel.

OTSUSTATI:

1.1. Võtta informatsioon teadmiseks.

2. Tasulised andmeteenused statistikaametis.

Marre Karu tutvustas Statistikaameti programmiväliste statistikatööde sisu, eesmärgi ja põhimõtteid ning andis ülevaate konfidentsiaalsete andmete kasutamise ja andmehalduse arendustest. Programmiväline statistika on osa riiklikust statistikast ning selle eesmärk on rahuldada ühiskondlikke andmevajadusi, mis ei mahu riiklikku statistikaprogrammi. Sellised vajadused võivad olla ühekordsed, kiireloomulised või liiga detailsed tavapärase programmi jaoks, näiteks COVID-19, energiakriisi või sõjaga seotud andmevajadused. Kõik programmivälised tellimustööd peavad vastama riikliku statistika põhimõtetele. Statistikaamet tagab meetodilise sõltumatuse, andmekaitse, konfidentsiaalsuse ja andmete turvalise töötlemise. Tellija ei saa ligipääsu üksikandmetele ning tulemused avaldatakse ainult koondatud ja anonüümsel kujul. Programmiväliseid tööd on näiteks detailsemad piirkondlikud näitajad, valdkondlikud koondülevaated, kiirstatistika, põhjalikumad analüüsid ja küsitlusuuringute statistiline läbiviimine.

Marre Karu andis ka ülevaate teadlaste ligipääsust konfidentsiaalsetele andmetele ning tutvustas turvalist andmetöötluskeskkonda TEKE ja arendamisel olevat menetluskeskkonda ERIKA. Samuti selgitas ta konfidentsiaalsete andmete kasutamise protsessi ning märkis, et aastas menetletakse ligikaudu 50 uut teadusandmete kasutamise taotlust.

Arutus käsitleti programmiväliste statistikatööde õiguslikku alust, andmekaitset ning vastutuse jaotust. Esile toodi, et Statistikaameti, Andmekaitse Inspeksiooni ning Justiits- ja Digiministeeriumi vahel jätkuvad arutelud programmivälise statistika määratluse ning andmete töötlemise õigusliku aluse üle. Samuti arutleti turvaliste andmetöötluskeskkondade arendamise, andmete taaskasutuse võimaluste ning programmivälise statistika ja teadusuuringute regulatsiooni täpsustamise teemadel.

OTSUSTATI:

2.1. Võtta informatsioon teadmiseks.

3. Ülevaade 2027.-2031. a statistikatööde programmi koostamise seisust, ettevalmistus nõukogu arvamuse koostamiseks

Jaana Tael tegi ülevaate 2027. aasta statistikatööde programmi koostamisest ja ettevalmistamise protsessist. Ta selgitas, et programm koostatakse koostöös ministeeriumide ja teiste andmekasutajatega ning arvesse võetakse nii riiklikke kui ka Euroopa Liidu statistikavajadusi. Programmi lisanduvad uued väljundid peamiselt Euroopa Liidu õigusaktidest tulenevate muudatuste tõttu. Samal ajal vaadatakse üle olemasolevad statistikatööd, et vähendada ettevõtjate halduskoormust ning suurendada registriandmete kasutamist. Muudatused puudutavad muu hulgas tööelu-, põllumajandus- ja leibkonnastatistikat ning uute klassifikaatorite kasutuselevõttu.

Arutus käsitleti statistikatööde programmi ja riigieelarve seoseid ning võimalusi lisada programmi varem programmiväliste töödena tehtud statistikatöid. Samuti rõhutati vajadust leida tasakaal kasutajate vajaduste, andmete kvaliteedi ja halduskoormuse vahel.

Statistikaamet esitab 2027. aasta statistikaprogrammi eelnõu Rahandusministeeriumile 1. juuliks. Seejärel toimub programmi ametlik kooskõlastusring ministeeriumidega, kellele antakse senisest detailsem ülevaade programmi muudatustest. Pärast ministeeriumidega toimunud ametlikku kooskõlastusringi esitatakse statistikaprogramm statistikanõukogule arvamuse andmiseks, mis edastatakse Rahandusministeeriumile hiljemalt sügisel.

OTSUSTATI:

3.1. Võtta informatsioon teadmiseks.

4. Ettepanekud 2026. teise poolaasta Statistikanõukogu tööplaani muutmiseks

Urmet Lee tutvustas statistikanõukogu 2026. aasta teise poolaasta tööplaani ettevalmistamist ning võimalikke arutelu teemasid. Arutelu teemadena on nii kohustuslikke teemasid, sealhulgas statistikaprogrammile arvamuse andmist, kui ka täiendavaid teemasid andmepoliitika ja statistika arendamise valdkonnas.

Lepiti kokku, et tööplaani täpsustamine jätkub kirjalikus menetluses pärast täiendavate ettepanekute laekumist.

OTSUSTATI:

- 4.1. Esitada täiendavad ettepanekud teise poolaasta tööplaani kohta.
- 4.2. Menetleda tööplaani muutmist ja kinnitamist kirjalikus menetluses.

5. Muud küsimused

Urmet Lee tutvustas Ukraina Statistikaameti toetamise projekti, mille eesmärk on aidata Ukrainal valmistuda Euroopa Liidu statistikasüsteemiga liitumiseks. Projekt viiakse ellu koostöös Rootsi Statistikaametiga ning Eesti partnerite roll on toetada Ukraina statistikasüsteemi ülesehitamist, andmehaldust ja statistika tegemise korraldust.

LISA: Statistikanõukogu_02.06.2026_esitus

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmet Lee

(allkirjastatud digitaalselt)

Anneli Saarma